

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่
ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2543

Agricultural Training Needs of Farmer

At Tumbon Maeyangtann, Amphur Rongkwang, Changwat Phare in 2000

T096379

โดย

นางสาวอังฉรา ธงยี่สิบหก

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ปพ.

พ.ศ. 2544

๑๔๙๑๑

๒๕๔๔

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....๑๕๓๗๙

วันเดือนปี.....- 3 JUN 2000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่
ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2543

Agricultural Training Needs of Farmer

At Tumbon Maeyangtan, Amphur Rongkwang, Changwat Phare in 2000

โดย

นางสาวอังฉรา ธงยี่สิบหก

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2544

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

...../...../.....

(ผศ.สุภสมบุรณ์ อังรัตนกร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

...../...../.....

(อาจารย์สนอง นิลเพชร)

หัวหน้าภาควิชา

..... 13 พค. 2544

(อาจารย์สุขุมภรณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกร
ในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2543
โดย : นางสาวอัจฉรา ธงยี่สิบหก
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผศ. ศุภสมบุญ อิงรัตนกร)

...../...../.....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรต่อไป โดยทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 111 คน จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,110 ครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แบบพบโดยบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจคือ แบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน และเป็นแรงงานทางการเกษตร 1 – 2 คน มีอาชีพหลักคือการทำไร่ ทำนา และส่วนมากไม่มีอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร ต้องเช่าพื้นที่ในการทำเกษตร มีรายได้สุทธิจากการเกษตรต่ำกว่า 10,000 บาท / ปี ต้องกู้เงินมาลงทุน โดยมีแหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ความรู้ที่ได้รับในการทำเกษตรมาจากเกษตรกรตำบลและเพื่อนบ้าน

เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการความรู้เรื่องการปลูกพืชมากที่สุด ส่วนในด้านคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต และด้านสัตว์มีความต้องการในระดับปานกลางและน้อย พืชไรที่ที่ต้องการฝึกอบรมในระดับมากที่สุดคือ ข้าว ไม้ผลที่ต้องการฝึกอบรมในระดับมากที่สุดคือ ลำไย พืชผักที่ต้องการฝึกอบรมในระดับมากที่สุดคือ พริก สำหรับเนื้อหาในการฝึกอบรมเรื่องวิธีการเพาะปลูก การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การขยายพันธุ์พืช การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และเรื่องการค้าการตลาด เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก

การจัดฝึกอบรมควรจัด 3 – 5 วันในช่วงเช้าของวันเสาร์อาทิตย์ ในช่วงเดือนเมษายน และ พฤษภาคม ควรมีการบรรยายและปฏิบัติร่วมกัน สถานที่ควรเป็นวัดหรือโรงเรียนในหมู่บ้าน สื่อที่ควรใช้ประกอบคือ วิทยุเทป รูปภาพและแผ่นพับ วิทยากรควรจะเป็นคนพูดเก่ง และทำงานเก่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร) ซึ่งสำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งนี้เพราะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ท่าน ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและชี้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภสมบูรณ์ อังรัตนกร ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ อาจารย์สนอง นิลเพชร กรรมการปัญหาพิเศษ และขอขอบพระคุณ คุณพ่อ – คุณแม่ ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง มาโดยตลอด คุณน้าที่ช่วยนำแบบสอบถามไปแจก เพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำ ต่าง ๆ รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ข้อมูลทุกท่านในการกรอกแบบสอบถาม ทุกข้อ ทุกฉบับ

ข้าพเจ้าหวังว่าปัญหาพิเศษฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ได้พบเห็น และผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ ความดีใด ๆ ที่บังเกิดขึ้นก็ขอมอบให้แก่บุคคลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น แต่หากมีข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขอรับไว้และขอกราบอภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวอัจฉรา ธงยี่สิบหก

มีนาคม 2544

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 ตรวจเอกสาร	5
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	5
การฝึกอบรม	7
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลด้านการเกษตรของตำบลแม่ยางตาล	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	14
เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย	15
การรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
ระยะเวลาที่ทำการศึกษา	16
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	17
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม	17
ตอนที่ 2 ความต้องการฝึกอบรมด้านต่างๆของเกษตรกร	24
ตอนที่ 3 ความต้องการการจัดฝึกอบรม	33
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	39
สถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	39
ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร	40
การจัดฝึกอบรมและข้อเสนอแนะการจัดฝึกอบรม	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	42
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	42
เอกสารอ้างอิง	43
ภาคผนวก	46
แบบสอบถาม	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการปฏิบัติงาน	16
2 แสดงสถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	20
3 แสดงความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร	24
4 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านพืช	26
5 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านสัตว์	29
6 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านคหกรรมและการแปรรูป	31
7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมที่เกษตรกรต้องการ	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement of the problem)

จากการสำรวจสำมะโนประชากรปี พ.ศ.2536 พบว่า ประชากรร้อยละ 60 ของประเทศอาศัยอยู่ในชนบทและประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งส่วนมากมีพื้นฐานการศึกษาต่ำทำให้ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพที่ถูกต้องและเหมาะสม

ปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงและพัฒนาอาชีพของตนเอง ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาได้ สาเหตุที่สำคัญคือเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงยึดกรรมวิธีในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบเก่าตามที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดสืบกันมา ทั้งความเคยชินกับความเป็นอยู่ดั้งเดิมและมีพื้นฐานการศึกษาต่ำรวมทั้งมีฐานะยากจน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถรับเทคโนโลยีใหม่ๆมาพัฒนาอาชีพของตนได้ตามความต้องการมีผลทำให้รายได้ของเกษตรกรต่ำกว่ารายได้ของผู้มีอาชีพทางอุตสาหกรรมและอาชีพอื่นๆจึงควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมกับความต้องการและพื้นฐานความรู้ของเกษตรกรเพื่อช่วยพัฒนาเกษตรกรตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ซึ่งทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2544) ได้กำหนดนโยบายหลักในการเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะคนที่อยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นคนส่วนมากของประเทศ จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยการให้การศึกษาด้านวิชาชีพเกษตรกรรมที่ทันสมัย วิธีที่ปฏิบัติอย่างได้ผลดีก็คือ การอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป (กรมอาชีวศึกษา , 2540 : 3)

การแก้ปัญหาคือความยากจนของเกษตรกรในชนบท นอกเหนือไปจากการยกระดับคุณภาพชีวิตแล้วยังจะต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะเพิ่มศักยภาพด้วยการฝึกอบรม เพื่อที่จะให้เกษตรกรได้มีโอกาสที่จะพัฒนาความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะช่วยเหลือตนเองทางเศรษฐกิจ และสามารถจะปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปได้ เพราะการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคงและก้าวหน้าต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฝึกอบรมอาชีพให้แก่เกษตรกร จะช่วยแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้ ทางหนึ่ง ซึ่ง สุรพล จันทราปิตย์ (2523 : 250) กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการในอันที่จะทำให้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ และความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ของการฝึกอบรมนั้น ๆ

แต่จากการดำเนินการฝึกอบรมแก่เกษตรกรที่ผ่านมามักจะประสบกับปัญหาในการดำเนินงาน ในลักษณะที่ซ้ำ ๆ กัน คือ เมื่อกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมไปแล้ว มักจะมีเกษตรกรในพื้นที่ให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมน้อยมาก และบุคคลที่เข้ารับการฝึกอบรมมักจะไม่ใช่บุคคลเป้าหมายที่แท้จริง คือจะมีนักอบรมอาชีพที่เรียกกันในหมู่นักส่งเสริมว่า นักอบรมรับจ้างได้เข้ารับการฝึกอบรม แทนอยู่เสมอ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่, 2540 : 1)

จะเห็นได้ว่าจากการฝึกอบรมแต่ละครั้งที่จัดขึ้นจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะเกษตรกร ที่เป็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายไม่ให้ความสนใจที่จะเข้าฝึกอบรม และจากการไม่เข้าฝึกอบรมเกษตรกร ก็จะไม่ได้รับความรู้ใหม่ๆที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพที่จะสามารถลดต้นทุนในการผลิตและการเพิ่มผลิตของตนได้ หากเราต้องการที่จะให้การจัดฝึกอบรมได้รับความสนใจจากเกษตรกร ควรที่จะมีการสำรวจความต้องการฝึกอบรมจากเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเสียก่อน เพื่อที่จะให้หลักสูตร เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ทราบข้อมูลที่จะนำมา จัดความสำคัญเร่งด่วนและวางแผนการดำเนินงาน ให้สนองความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทางด้านการเกษตรซึ่งต่างก็ประสบปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ในประเทศประสบเหมือนกัน คือ ปัญหาความยากจน ปัญหาผลผลิตตกต่ำไม่ได้คุณภาพ ขายไม่ได้ราคา และเมื่อมีการจัดฝึกอบรมอาชีพ ก็จะไม่ตรงกับความต้องการและความรู้ของเกษตรกร ส่วนมากการจัดฝึกอบรมจะเป็น การกำหนดมาจากหน่วยงานนั้น ๆ แล้วนำมาส่งเสริมให้เกษตรกร โดยที่เกษตรกรไม่มีโอกาสในการ กำหนดหลักสูตรเหล่านั้น ซึ่งทำให้ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยเฉพาะงานทาง ด้านส่งเสริมการเกษตร จะต้องตรงกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรจึงจะทำให้แก้ปัญหา ที่แท้จริงได้ ดังนั้นผู้ทำการศึกษาจึงสนใจและเห็นสมควรที่จะศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมด้าน การเกษตร ของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of the study)

1. เพื่อศึกษาถึงสถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรใน ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมด้านวิชาการเกษตรและข้อเสนอแนะของเกษตรกรใน ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the study)

1. เพื่อทราบถึงสถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรใน ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
2. ทราบความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกร
3. เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในงานส่งเสริม สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในงานส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ขอบเขตการศึกษา (Scope and Limitation)

1. ศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร 3 ด้าน คือ ด้านพืช สัตว์ และคหกรรม-การแปรรูป
2. ผู้ทำการศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน ตุลาคม 2543 ถึง มีนาคม 2544

นิยามศัพท์ (Operation Definition)

เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรในพื้นที่ ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

การฝึกอบรมทางการเกษตร หมายถึง กระบวนการที่จัดอย่างมีระบบแบบแผน ซึ่งมุ่งหวังที่จะพัฒนาบุคคลหรือเกษตรกร ในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม ความรู้ ทัศนคติทางการเกษตร เพื่อให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานด้านการเกษตร เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต

ความต้องการฝึกอบรม หมายถึง ความสนใจของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ ที่มีความต้องการฝึกอบรมการเกษตรทางด้านพืช ด้านสัตว์ และด้านคหกรรม โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบในด้านที่ตนสนใจมากที่สุด และเลือกตอบคำถามในแต่ละข้อในด้านที่สนใจ ให้เลือกตอบ 3 ระดับคือ ต้องการมาก ต้องการปานกลาง และต้องการน้อย โดยให้ค่าคะแนนและเกณฑ์ดังนี้

1.00 - 1.66 = มีความต้องการในระดับน้อย

1.67 - 2.33 = มีความต้องการในระดับปานกลาง

2.34 - 3.00 = มีความต้องการในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อความกระจ่างของปัญหาและเพื่อดำเนินการวิจัยได้ถูกต้อง มาเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแยกเป็น

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. การฝึกอบรม
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ข้อมูลทั่วไปของตำบลแม่ยางตาล อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

A.H.Maslow อ้างใน พจน์ บุญเรือง (2530 : 22-23) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับของคนเราไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านกายภาพ (Physiological Needs) คือ ความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิต นับตั้งแต่ต้องการอากาศ น้ำอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อนนอนหลับ และต้องการสืบพันธุ์ให้ชีวิตคงอยู่ยืนยาวเป็นสำคัญ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) คือ ความต้องการปกป้องคุ้มครองในชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย ต้องการหลบหนีอันตราย ความสับสนวุ่นวาย ความล้มเหลว ความไม่แน่นอน ต้องการพ้นจากโรคร้ายไข้เจ็บทั้งปวง ไม่อยากเจ็บป่วย ไม่อยากตาย อยากให้มีชีวิตอยู่ในสภาพมั่นคงปลอดภัย กลัวความไม่ปลอดภัย
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) คือ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต้องการความรักความเห็นใจ ต้องการเป็นที่รักเป็นที่นิยมนิยมชอบของผู้อื่น ต้องการเทียบเท่าคนอื่น ต้องการความทันสมัย อยากมีรสนิยมสูงแต่มีรายได้น้อย อยากเป็นหมู่เหล่าเป็นสังคม ไม่อยากอยู่โดดเดี่ยว กลัวถูกทอดทิ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความต้องการความภาคภูมิใจ (Esteem Needs) คือ ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งพาตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ต้องการได้รับเกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นทำตาม อยากได้ความภาคภูมิใจให้ตัวเอง ไม่อยากได้รับการดูถูกเหยียดหยาม กลัวคนอื่นไม่ยอมรับตน

5. ความต้องการสมปรารถนาในชีวิตของตน (Self Actualization) คือ ความต้องการในทุกสิ่ง ที่ตนปรารถนาที่ตนพึงมีพึงได้ เป็นความต้องการทางปรัชญาและจิตวิทยา เช่น ความต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้า ความต้องการพัฒนาชีวิตในรูปแบบต่างๆ ให้ตนมีพลัง มีอำนาจ มีความสมบูรณ์แข็งแรง เฉลียวฉลาด ต้องการมีความรู้ความเข้าใจในชีวิตและโลก อยากสมปรารถนาทางความนึกคิด จิตใจ ร่างกาย เกิดความสมบูรณ์และสมดุลในชีวิตของตน กลัวความไม่สมปรารถนา กลัวความเสื่อม

Faust อ่างในวรรณคดี จักรปึง (2540:9) ได้ศึกษาถึงความต้องการของเกษตรกรและแบ่งความต้องการของเกษตรกรออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ความต้องการทางสังคม ซึ่งให้เห็นถึงลักษณะเกษตรกร ค่านิยม ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเข้าร่วมอยู่ในสังคม ประเพณีและความเชื่อ ความต้องการทางเศรษฐกิจซึ่งให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงในท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรทั้งหมดในการเข้าถึงเกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น ประเทศและโลก ข้อมูลทางเศรษฐกิจสามารถนำมาพิจารณาหาค่าของรายได้ ที่ดิน การใช้ที่ดินและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

2. ความต้องการทางเทคโนโลยี สามารถชี้ปัญหาของเกษตรกรได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิบัติอาชีพทางการเกษตร

นอกจากนี้ น้าชัย ทนุผล (2529:24) ยังให้ทรรศนะว่า ความต้องการของประชาชนนั้นมิอยู่หลายประเภทด้วยกัน ซึ่งประชาชนอาจมีความต้องการบ้างอย่างทันที แต่ความต้องกาบางอย่างชาวบ้านอาจรู้แต่ไม่ร้อนตัวเพราะยังขาดแคลนอุปกรณ์หรือความสามารถในการจัดการ อีกทั้งบางครั้งชาวบ้านอาจไม่ทราบความต้องการหรือปัญหานั้นๆ เพราะไม่เกี่ยวข้องกับผูกพันกับชีวิตประจำวัน

ส่วน Marry อ่างในโสภา ชูพิกุลชัย (2528:133-135) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความต้องการไว้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและใช้แทนแรงผลักดันทำให้เกิดการกระทำเกิดการรับรู้ ความต้องการนี้ในบางครั้งจะถูกกระตุ้นโดยตรงจากกระบวนการของสิ่งบางสิ่งภายใน แต่บ่อยครั้งเกิดจากแรงกดดันของสังคมแวดล้อม ความต้องการที่บางครั้งก็มีพลัง บางครั้งก็จะอ่อนลง และยังได้อธิบายแนวความคิดของ Sullivan เกี่ยวกับความต้องการว่า สาเหตุที่สิ่งมีชีวิตโดยเฉพาะมนุษย์เกิดความเครียด อึดอัดใจ เนื่องมาจากความต้องการของอินทรีย์ทั้งหลาย และผลของความต้องการที่ทำให้เกิดความกลัดกลุ้มขึ้น

ในการที่จะลดความต้องการทำได้โดย การพยายามสร้างให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในสภาพ ในสภาวะที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

2. การฝึกอบรม

กรมส่งเสริมการเกษตร (2520:127) ให้ความหมายการฝึกอบรมว่า หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถและทัศนคติ จนถึงระดับหนึ่งได้ ภายในเวลาที่กำหนด ส่วนน้อยศิริโชติ(2524:5) ได้อธิบายความหมายของการฝึกอบรมว่าเป็นกรรมวิธีที่จัดขึ้นใน ช่วงเวลาที่สั้นกว่า การให้การศึกษาตามปกติในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการจัดเพื่อเสริมหรือเพิ่มพูนประสบการณ์ให้บุคลากรหน่วยงานต่างๆที่เตรียมตัวจะเข้าทำงานและกำลังปฏิบัติงานประจำอยู่ และให้มีสมรรถภาพเพิ่มขึ้น

เทพ พงษ์พานิช (2527:43) กล่าวว่า “ การฝึกอบรมเป็นหัวใจของระบบการส่งเสริมการเกษตร ในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยกำหนดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ”

วรรณิตา จักรปิง (2540:11) สรุปความหมายการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือกระบวนการพัฒนาคุณภาพของบุคคล เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจประสิทธิภาพของงานที่ปฏิบัติ มีทัศนคติเหมาะสมและมีความชำนาญสำหรับการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่กำหนด

พะยอม วงศ์สารศรี(2532:194) ได้สรุปไว้ว่า กาฝึกอบรม คือ “ กระบวนการซึ่งบุคคลได้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นองค์ประกอบขององค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ”

โกวิท พวงงาม (2534:58) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาคความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ตลอดจนสามารถทำให้อุคลากรในหน่วยงานนั้นๆทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความหมายดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึงกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆที่จัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ส่วนเสาวลักษณ์ สิงห์โกวินท์ (2527:17) ได้รวบรวมประโยชน์ของการฝึกอบรมไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6 ประการ คือ

1. ช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ที่ทำให้ผลงานเป็นที่ยอมรับ
2. ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินอยู่
3. ก่อให้เกิดทัศนคติที่เหมาะสม
4. เป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน
5. แก้ปัญหาเรื่องความต้องการกำลังคน
6. เป็นผลประโยชน์ต่อตัวพนักงาน

และบุญสม วราเอกศิริ (2529:30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. เป็นวิธีการส่งเสริมที่ทำให้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
2. สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของบุคคลเป้าหมายได้เฉพาะเรื่องเฉพาะกลุ่ม ทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุดและทันต่อเหตุการณ์
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีโอกาสเรียนรู้ภายใต้การแนะนำดูแลของผู้สอนให้มีการเน้นย้ำ (reinforcement) หากสงสัยมีการซักถามได้ทันที ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ
4. ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญและมีเจตคติ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัวและชุมชนต่อไป
5. ประหยัดเวลาในการเรียนรู้ โดยลดชั้นลองผิดลองถูกของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ทิพวัลย์ สัจจันทร์ และชัชวีร์ นฤทุม (2532:101) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างกว้างๆ 5 ข้อคือ

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ในเรื่องที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปปรับปรุงใช้ได้ ในสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น
2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (understanding) ให้สามารถรู้เหตุและผลของเรื่องต่างๆ ที่ควรจะรู้ อย่างกระจ่าง
3. เพื่อเพิ่มพูนความชำนาญ (skill) ให้สามารถปฏิบัติงานนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อสร้างทัศนคติ (attitude) ที่ดีให้กับผู้เข้ารับการอบรม เกิดทัศนคติที่ดีหรือที่เหมาะสมต่อสิ่งใหม่ๆ และอื่นๆ ที่ผู้จัดการอบรมเผยแพร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เพื่อสร้างนิสัย (habit) ที่ดีให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดนิสัยที่ดีในการทำงาน รู้จักทำงานเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยลดอุบัติเหตุและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

สำหรับทวีป อภิลิทธิ (2536:24-25) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการฝึกอบรมต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยคาดหวังเอาไว้ว่า เมื่อเกิดความรู้ความเข้าใจแล้วจะสามารถนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้ปฏิบัติอย่างถูกต้องต่อไป
2. เพื่อให้เกิดทักษะหรือความชำนาญที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากกระบวนการฝึกอบรมไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อให้เกิดเจตคติที่พึงประสงค์ หมายความว่า ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้วจะมีความตระหนักในเรื่องนั้นๆ อยู่ในจิตใจตลอดไป เมื่อถึงวาระและโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรม ผู้นั้นก็แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นๆ ออกมาโดยอัตโนมัติ

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดำรง ชำนาญรบ (2528:34-50) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชน ในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี พอสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนมากต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเพียง 1 สัปดาห์ ในช่วงเดือนเมษายน ในวันธรรมดา(จันทร์-ศุกร์) ลักษณะการสอนควรเน้นในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ วิชาที่ต้องการฝึกอบรมในสาขาพืชกรรมได้แก่ การทำนาแผนใหม่ การเพาะเห็ดชนิดต่างๆและการทำเชื้อเห็ด การทำสวนผัก การขยายพันธุ์พืช การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชรากและปุ๋ย สาขาสัตวบาลได้แก่ การผลิตโคนม การเลี้ยงสุกร และการผลิตสัตว์ปีก สาขาช่างเกษตรได้แก่ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือขนาดเล็ก วิชาช่างไฟฟ้า การแก้ไขและตรวจซ่อมเครื่องยนต์ฟาร์ม การชลประทาน

พลากร โคตรจันทร์ (2529:52-73) ได้สรุปว่า เวลาที่ประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดต้องการฝึกอบรมร้อยละ 70-89 ต้องการฝึกอบรมตลอดทั้งวัน (9.00-16.00 น.) เพราะประชาชนเห็นว่าช่วงเช้าเหมาะสำหรับการรับฟังการบรรยายและนำความรู้ไปฝึกปฏิบัติในช่วงบ่าย ก็จะเป็นการฝึกอบรมที่เกิดประโยชน์ต่อตัวประชาชนที่ฝึกอบรมมากที่สุด การจัดการฝึกอบรมในแต่ละครั้งควรจัดทำเอกสารประกอบคำบรรยายให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ อายุค่อนข้างสูง ความจำไม่ดีเท่าที่ควร ถ้ามีเอกสารแจกก็สามารถนำมาทบทวนได้ในภายหลังและสวัสดิการด้านอื่นๆ ให้แก่ผู้ฝึกอบรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการฝึกอบรมควรแจกใบประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นภดา อัมพบุรุษ (2537) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการในการฝึกอบรมของ เกษตรกรเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น ในวิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการฝึกอบรมวิชาการขยายพันธุ์พืช การเพาะเห็ด การปลูกผัก-สวนครัว การเลี้ยง สัตว์ปีก การเลี้ยงสุกร โรคและการสุขภาพสัตว์ ช่างไฟฟ้า การบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อการเกษตร การใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือขนาดเล็ก ตามลำดับ เกษตรกรมีความต้องการเข้าฝึกอบรมเพียง 1 สัปดาห์ ระหว่างเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ในช่วงเช้าของวันหยุดราชการ เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่ต้องการให้ ทางวิทยาลัยเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้ารับการฝึกอบรม ลักษณะการสอนควรเน้นหนักทั้งภาคทฤษฎีและ ปฏิบัติ ต้องการให้มีการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมควรแจกประกาศนียบัตรแก่ ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

ฐิติรงค์ รุ่งรอด (2529) ได้ทำการศึกษาหาความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติงานตามระบบ พัฒนาชนบทแห่งชาติของเกษตรตำบลในภาคตะวันตกของประเทศไทยพบว่า เกษตรตำบลมีความ ต้องการฝึกอบรมในด้านระบบการพัฒนาชนบทแห่งชาติ การวางแผน การพัฒนาองค์การ มนุษย์สัมพันธ์ การประสานงานและการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับสูง

สกุณา ชัยสุ (2541) ได้ศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตร ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ หยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้วิจัยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 25.55 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ บิดามารดามีอาชีพเป็นเกษตรกร มีความพิการด้านร่างกาย เป็นส่วนใหญ่ ได้รับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ 1-2 ครั้งต่อเดือน และส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการ ฝึกอบรมด้านการเกษตรมาก่อนเลย มีความเห็นว่าการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรมีความจำเป็นปานกลาง ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการเกษตรปานกลาง ผู้พิการมีความต้องการฝึกอบรมด้านการขยายพันธุ์พืช การ ปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงนกกระทา การเพาะเห็ด การแปรรูปผักและผลไม้ การทำเกษตร ผสมผสาน ในระดับมาก และด้านการเลี้ยงสุกรในระดับปานกลาง

บุญปลูก บุญอาจ (2536:96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของ ประชาชนในหมู่บ้านใกล้เคียงกับวิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชรมีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและเผยแพร่ ความรู้ทางการเกษตรให้กับประชาชน และยังให้ความใส่ใจในการแสวงหาความรู้ทางการเกษตรน้อย ประสบปัญหาโรคระบาดข้าวเป็นส่วนใหญ่ และมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชในระดับมาก โดยต้องการ เรื่องข้าวมากที่สุดและไม่ต้องการความรู้ด้านช่างเกษตร

วิโรจน์ ชีระวงศนันท์ (2542) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการของเกษตรกรในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีแรงงานที่ช่วยปฏิบัติงานในฟาร์ม 3 คน มีสมาชิกที่ปฏิบัติงานนอกฟาร์มเป็นส่วนน้อย โดยมีรายได้เฉลี่ย 31,510 บาทต่อปี ทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตนเอง โดยเฉลี่ยที่ดินมีเอกสารสิทธิ์จำนวน 6 ไร่ และไม่มีเอกสารสิทธิ์จำนวน 5 ไร่ ความต้องการฝึกอบรมสาขาพืชกรรมพบว่า ในสาขาพืชไร่ ข้าวเป็นพืชที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมีความต้องการในระดับมาก สาขาไม้ผล สาขาไม้ดอกไม้ประดับ สาขาพืชผัก มีความต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลาง สาขาสัตวบาล ด้านสัตว์ปีกไก่ไข่มิมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก สัตว์เล็กและสัตว์ใหญ่ มีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง สาขาคหกรรม ด้านการกวนผลไม้ การหมักคองอาหาร มีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

อำนาจ ศิลวัตร (2522:39-56) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจและความต้องการของประชาชนที่มีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น เพื่อใช้ในโครงการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา พบว่าประชาชนต้องการเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้เวลาประมาณ 1-7 วัน ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม ในวันเสาร์-อาทิตย์ หลักสูตรการฝึกอบรมมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ วิชาที่ต้องการฝึกอบรมในสาขาพืชกรรมได้แก่ การปลูกผักเพื่อการค้าและสวนครัว การเพาะเห็ดต่างๆ การทำนาแผนใหม่ สาขาสัตวบาลได้แก่ การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลาและการผสมเทียมปลา และสาขาอื่นได้แก่ หลักการสหกรณ์ หลักการทำอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมหมักคอง

4. ข้อมูลด้านการเกษตรของตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

สำนักงานเกษตรอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ได้รวบรวมข้อมูลด้านการเกษตร ไว้ดังนี้ ตำบลแม่ยางตาล อยู่ทางทิศใต้ของอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ อยู่ห่างจากอำเภอร้องกวางประมาณ 10 กม. ห่างจังหวัดแพร่ประมาณ 20 กม. มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,0136 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 5,512 ไร่ มีประชากรจำนวน 5,065 คน จำนวนทั้งหมด 1,290 ครัวเรือน ซึ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 1,110 ครัวเรือน ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมทางการเกษตรคือ การปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล และเลี้ยงสัตว์

4.1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลแม่ยางตาลแบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1	ชื่อหมู่บ้าน	บ้านแม่ยางตาล
หมู่ที่ 2	”	บ้านหนองเจริญ
หมู่ที่ 3	”	บ้านแม่ยางกาด
หมู่ที่ 4	”	บ้านแม่ยางโตน
หมู่ที่ 5	”	บ้านทรายมูล
หมู่ที่ 6	”	บ้านแม่ยางม่อน
หมู่ที่ 7	”	บ้านแม่ยางกวาว
หมู่ที่ 8	”	บ้านทรายทอง
หมู่ที่ 9	”	บ้านหนองอ้วน

4.2 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลแม่ยางตาลแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. พื้นที่ค่อนข้างราบ อยู่ทางตอนบนของตำบล เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่และไม้ผล ถดถูกลงไม่สามารถทำการเกษตรได้ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
2. พื้นที่ราบ อยู่ทางตอนใต้ของตำบล อยู่ในเขตชลประทานสามารถปลูกพืชได้ 2 ครั้งโดย ถดถูกลงจะสูบน้ำจากคลองชลประทาน

4.3 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือนจะพบว่าเดือนสิงหาคม ฝนจะตกสูงที่สุดซึ่งปริมาณน้ำฝนยังไม่พอกับความต้องการของพืช จะมีฝนทิ้งช่วงเดือนธันวาคม มกราคมและเดือนกุมภาพันธ์

4.4 กิจกรรมทางการเกษตร

- สภาพการผลิตในฤดูฝน

1. ข้าว พื้นที่นาทั้งหมดของตำบลมีพื้นที่ 4,200 ไร่แบ่งเป็น
 - นาห่มหรือเขตชลประทาน 1,500 ไร่
 - นาดอน 2,700 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พืชไร่ พื้นที่ทำไร่ส่วนใหญ่จะปลูกถั่วเหลือง ถั่วเขียว งา ข้าวโพด ยาสูบส่วน อ้อยเกษตรกรไม่นิยมปลูก เพราะส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าจากที่อื่นเช่าที่ปลูก
3. พืชผักได้แก่ พริก แตงโม ถั่วฝักยาว บวบ
4. ไม้ผลไม้ยืนต้นไร่ส่วนใหญ่นิยมปลูกมะม่วง มะขามและลำไย

- สภาพการเลี้ยงสัตว์

สภาพการเลี้ยงสัตว์ในตำบลแม่ยางตาลส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อขายและบริโภคในครัวเรือน แหล่งที่เลี้ยงคือตามหัวไร่ปลายนา

1. โค จะเลี้ยงเกือบทุกหมู่บ้าน เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย เป็นโคลูกผสม
 2. กระบือ เป็นกระบือพันธุ์พื้นเมืองส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อ จำหน่ายและบริโภคมี
- การใช้แรงงานบ้าง
3. สุกร มีการเลี้ยงทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่เลี้ยงครอบครัวละ 1 – 2 ตัว
 4. ไก่ เลี้ยงเกือบทุกหลังคา เป็นไก่พื้นเมืองเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคและจำหน่ายบ้าง
- เล็กน้อย
5. เป็ด เลี้ยงกันเป็นจำนวนมาก สภาพการเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติของแหล่ง
- น้ำ
6. ประมง มีการปล่อยปลาตามสระส่วนตัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

(Research methodologies)

การศึกษาเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกร ในตำบลแม่ยางตาล อำเภอ รื่องควาง จังหวัดแพร่ กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอ รื่องควาง จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน จำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,110 ครัวเรือน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบพบโดยบังเอิญจากจำนวนเกษตรกรทั้งหมดในตำบลแม่ยางตาล จะทำการแจกแบบสอบถามไปทุกหมู่บ้านในตำบลแม่ยางตาล โดยให้ตัวแทนครอบครัวเกษตรกรครอบครัวละ 1 คน ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะแจกให้ครอบครัวละ 1 ชุด ได้ขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ กรมส่งเสริมการเกษตร,(2526) จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,110 ครัวเรือน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 ตัวอย่าง ดังนี้

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง
<50	80%
50-99	>50% แต่ <80%
100-999	25%
1,000-9,000	10%
>10,000	1%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและคำถามปลายเปิด ซึ่งแบ่งคำถามทั้งหมดออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการฝึกอบรมและข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม

การทดสอบแบบสอบถาม

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปทดสอบ ได้นำแบบสอบถามไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งปรับปรุงและได้แก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามเพื่อนำแบบสอบถามไปตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยนำไปทดสอบกับเกษตรกรจำนวน 10 คน ที่นอกเหนือจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา และนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1. การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเกษตรกร ในตำบลแม่ยางตาล อำเภอ ร้องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 111 คน ทำการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลจากการสุ่มอย่างง่ายแบบพบ โดยบังเอิญ

2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลจากรายงาน เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากห้องสมุดต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละและ ค่าคะแนนเฉลี่ย แล้วนำมาแปลผลและอธิบายเชิงพรรณนา

วิธีหาค่าเฉลี่ย

หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละค่าความต้องการ โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum f_i x_i}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

\sum = ผลบวก

f_i = ความถี่ของข้อมูลแต่ละข้อ

x_i = ค่าของข้อมูลแต่ละข้อ

N = ตัวอย่างทั้งหมด

ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาดำเนินงานตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2543 ถึง มีนาคม 2544

ตารางที่ 1 แสดงการปฏิบัติงาน (Schedule of Activities)

การปฏิบัติงาน	ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา
	ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค. ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย.
1. วางแผนการวิจัย	_____
2. สร้างแบบสอบถาม และทำการทดสอบ	_____
3. แจกแบบสอบถาม	_____
4. รวบรวมข้อมูล	_____
5. วิเคราะห์และสรุปผล	_____
6. เรียบเรียงและจัดพิมพ์	_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

(Data Analysis)

การศึกษาความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2543 สามารถแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร

ตอนที่ 3 การจัดฝึกอบรมและข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรม

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม

จากการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรตำบลแม่ยางตาล อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ (แสดงในตารางที่ 2) สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เพศ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.25 ซึ่งมากกว่าเพศชาย

2. อายุ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีอายุในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 55.0 รองมาคือ อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 36.0 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 4.50 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 2.70 และอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 1.80

3. ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 52.26 จบการศึกษาระดับประถมตอนปลาย ร้อยละ 26.12 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ร้อยละ 12.61 จบการศึกษาระดับมัธยมตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 7.21 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่ได้เรียนหนังสือ มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 0.90 เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ธีระวงศนันท์ว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สถานภาพ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนมากสมรสแล้วร้อยละ 95.50 สถานภาพโสด ร้อยละ 3.60 และหย่าร้าง ร้อยละ 0.90

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรส่วนมากอยู่ระหว่าง 4-6 คน/ครัวเรือน ร้อยละ 78.38 รองลงมา 1-3 คน /ครัวเรือน ร้อยละ 13.51 และมากกว่า 6คน/ครัวเรือน ร้อยละ 8.11 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ ชีระวงศนันท์ ที่ศึกษาพบว่า สมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรมีจำนวนเฉลี่ย 4 คน/ครัวเรือน

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีแรงงานทางด้านการเกษตร 1-2 คน/ครัวเรือน มีร้อยละ 88.29 และแรงงานทางด้านการเกษตร 3-5 คน ร้อยละ 11.71 ซึ่งวิโรจน์ ชีระวงศนันท์ ได้กล่าวว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานทางการเกษตรจำนวน 3 คน ซึ่งใกล้เคียงกัน

7. อาชีพหลักทางด้านการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่-ทำนามากที่สุด ร้อยละ 86.49 รองมาคือ ปศุสัตว์ ร้อยละ 5.41 ทำสวน ร้อยละ 4.50 และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 3.60

8. อาชีพอื่น (นอกภาคการเกษตร)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากไม่มีอาชีพอื่น ร้อยละ 58.56 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 34.23 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 5.41 และอื่นๆ ร้อยละ 1.80

9. รายได้สุทธิจากการเกษตร (ในรอบปีที่ผ่านมา)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการเกษตรต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี ร้อยละ 56.76 รองลงมามีรายได้จากการเกษตรระหว่าง 10,000-20,000 บาท/ปี ร้อยละ 20.72 รายได้จากการเกษตรระหว่าง 20,001-30,000 บาท/ปี ร้อยละ 15.31 และรายได้จากการเกษตรมากกว่า 30,000 บาท/ปี ร้อยละ 7.21

10. รายได้รวมทั้งหมดของครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท/ปี มีร้อยละ 39.64 รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี ร้อยละ 36.04 มีรายได้ 20,001-30,000 บาท/ปี ร้อยละ 14.41 และรายได้มากกว่า 30,000 บาท/ปี ร้อยละ 9.91 ซึ่งต่างจากการศึกษาของวิโรจน์ ชีระวงศนันท์ ที่ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 3,1510 บาท/ปี

11. การถือครองที่ดิน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินของตนเองต้องเช่าพื้นที่ในการเกษตร มี ร้อยละ 51.35 และมีที่ดินเป็น ร้อยละ 48.65 ซึ่งแตกต่างจากวิโรจน์ วีระวงศนันท์ที่กล่าวว่า เกษตรกรทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตัวเอง

12. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากต้องกู้เงินมาลงทุนในการทำการเกษตร ร้อยละ 79.28 และมีเงินทุนเป็นของตนเอง ร้อยละ 20.72

13. แหล่งกู้ยืม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ร้อยละ 37.04 รองลงมากู้ยืมจากเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 28.89 จากสหกรณ์เพื่อการเกษตร ร้อยละ 17.78 จากนายทุน ร้อยละ 11.85 จากธนาคารออมสิน เป็น ร้อยละ 2.22 และจากแหล่งอื่น เช่น กองทุนอาสาสมัคร, ญาติ ร้อยละ 2.22

14. แหล่งความรู้ทางการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ทางการทำการเกษตรจากเกษตร ตำบล ร้อยละ 41.97 รองมาคือจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 20.37 ความรู้เดิมจากสถาบันการศึกษา มี ร้อยละ 14.20 จากผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 8.64 จากโทรทัศน์มี ร้อยละ 4.94 จากวิทยุการเกษตร และจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 3.09 เท่ากัน และจากแหล่งอื่นคือ พ่อแม่, คนที่รู้และทำมาตั้งแต่เด็ก มี ร้อยละ 3.70

15. การขอคำแนะนำเมื่อประสบปัญหาทางการเกษตร

จากการศึกษาพบว่า เมื่อเกษตรกรมีปัญหาทางการเกษตรส่วนมากจะปรึกษาเกษตร ตำบล ร้อยละ 54.81 ปรึกษาเพื่อนบ้าน ร้อยละ 23.70 ปรึกษาผู้นำท้องถิ่น ร้อยละ 12.60 ปรึกษารายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการเกษตร ร้อยละ 5.93 และรายการวิทยุการเกษตร ร้อยละ 2.96

16. ปัญหาทางการเกษตรที่ประสบและต้องแก้ไข

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาขาดเงินทุน ร้อยละ 49.61 ปัญหาขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร ร้อยละ 38.58 และปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช ร้อยละ 11.81

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน) (N=111)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	53	47.75
หญิง	58	52.25
2. อายุ		
30 ปี และต่ำกว่า	2	1.80
31 –40 ปี	61	55.00
41 –50 ปี	40	36.00
51 –60 ปี	5	4.50
60 ปีและมากกว่า	3	2.70
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	0.90
ประถมศึกษาตอนต้น	58	52.26
ประถมศึกษาตอนปลาย	29	26.12
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	14	12.61
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	8	7.21
ปริญญาตรี	1	0.90
4. สถานภาพ		
โสด	4	3.60
สมรส	106	95.50
อื่นๆ (หย่าร้าง)	1	0.90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) (N=111)	ร้อยละ
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-3 คน	15	13.51
4-6 คน	87	78.38
มากกว่า 6 คน	9	8.11
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทางการเกษตร		
1-2 คน	98	88.29
3-5 คน	13	11.71
7. อาชีพหลักทางการเกษตร		
ทำนา-ทำไร่	96	86.49
ทำสวน	5	4.50
เลี้ยงสัตว์	4	3.60
ปลูกผักสวนครัว	6	5.41
8. อาชีพอื่น		
ไม่มีอาชีพเสริมอื่น	65	58.56
รับจ้าง	38	34.23
ค้าขาย	6	5.41
อื่นๆ (เย็บผ้า)	2	1.80
9. รายได้สุทธิจากการเกษตร		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี	63	56.76
10,000 - 20,000 บาท/ปี	23	20.72
20,001 - 30,000 บาท/ปี	17	15.31
มากกว่า 30,000 บาท/ปี	8	7.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) (N = 111)	ร้อยละ
10. รายได้รวมทั้งหมดของครอบครัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี	40	36.04
10,001 – 20,000 บาท/ปี	44	39.64
20,001 – 30,000 บาท/ปี	16	14.41
มากกว่า 30,000 บาท/ปี	11	9.91
11. การถือครองที่ดิน		
เป็นของตนเอง	54	48.65
เช่า	57	51.35
12. แหล่งเงินทุน		
ของตนเอง	23	20.72
กู้ยืม	88	79.28
13. แหล่งที่กู้ยืมเงิน (N = 135)*		
รทส.	50	37.04
สหกรณ์เพื่อการเกษตร	24	17.78
ธนาคารออมสิน	3	2.22
นายทุน	16	11.85
เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มแม่บ้าน	39	28.89
อื่นๆ (กองทุนอาสาสมัคร, ญาติ)	3	2.22

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (N = 111)	ร้อยละ
14. ความรู้ในการทำการเกษตร		
เกษตรตำบล	68	41.97
ผู้นำท้องถิ่น	14	8.64
เพื่อนบ้าน	33	20.37
โทรทัศน์	8	4.94
หนังสือพิมพ์	5	3.09
วิทยุการเกษตร	5	3.09
ความรู้เดิมจากสถาบันการศึกษา	23	14.20
อื่นๆ (พ่อแม่, คนที่รู้, ทำมาตั้งแต่เด็ก)	6	3.70
15. การขอคำแนะนำเมื่อประสบปัญหาทางการเกษตร (N = 135)*		
เกษตรตำบล	74	54.81
ผู้นำท้องถิ่น	17	12.60
เพื่อนบ้าน	32	23.70
โทรทัศน์เกี่ยวกับการเกษตร	8	5.93
วิทยุการเกษตร	4	2.96
16. ปัญหาทางการเกษตรที่ประสบและต้องแก้ไข		
ขาดเงินทุน	63	49.61
ขาดแคลนน้ำในการเกษตร	49	38.58
โรคและแมลงศัตรูพืช	15	11.81

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความต้องการฝึกอบรมด้านต่างๆของเกษตรกร

ความต้องการความรู้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากต้องการความรู้เรื่องพืชมากที่สุดคือ ร้อยละ 73.87 รองมาคือ ด้านคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต ร้อยละ 18.92 และด้านสัตว์น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 7.21 (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน) (N = 111)	ร้อยละ
ความต้องการความรู้ในการฝึกอบรม		
ด้านพืช	82	73.87
ด้านสัตว์	8	7.21
ด้านคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต	21	18.92

ความต้องการความรู้ด้านพืช (แสดงในตารางที่ 4)

ในการศึกษาได้แบ่งประเภทของพืชออกเป็น 3 ประเภท คือ พืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก โดยให้เกษตรกรเลือกตอบในแต่ละประเภทว่าต้องการความรู้เรื่องไหนมาก ปานกลาง หรือน้อย (ดังแสดงในตารางที่ 4)

1. พืชไร่

จากการศึกษาพบว่าพืชไร่ที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมในระดับมากที่สุดคือ ข้าว โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.88 ยาสูบและข้าวโพด มีความต้องการในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.04 และ 1.84 ตามลำดับ ส่วนพืชไร่อื่นๆเกษตรกรมีความต้องการในระดับน้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องพืชไร่และวิธีการปลูกอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.69
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการขยายพันธุ์พืชในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.57
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.79
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการจัดการพืชไร่หลังการเก็บเกี่ยวในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยคือ 2.54
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการค้าและการตลาดของพืชไร่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.65

2. ไม้ผล

จากการศึกษาพบว่า ไม้ผลที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมในระดับมากคือ ลำไย มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.74 ส่วนมะม่วง, มะขาม, ขนุน และกล้วย มีความต้องการในระดับปานกลาง น้อยหน้าและมะละกอก็มีความต้องการในระดับน้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูกในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการขยายพันธุ์ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.47
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.74
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการจัดการไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยวในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.46
- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการค้าและการตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.57

3. พืชผัก

จากการศึกษาพบว่า พืชผักที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมในระดับมาก คือ พริก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.64 และแตงกวาค่าคะแนนเฉลี่ย 3.00 ส่วนพืชที่ต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลางคือ พืชสมุนไพร, แตงโม, ถั่วฝักยาว และคะน้า ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.29, 2.00, 1.75, 1.68 ตามลำดับ ส่วนพืชอื่นๆมีความต้องการในระดับน้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูกในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.74
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการจัดการพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.52
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการค้า การตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.68

ตารางที่ 4 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านพืช ของเกษตรกร

จำนวน N= 82

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
1. ความต้องการฝึกอบรมด้านพืชไร่					
ข้าว	1	7	70	2.88	มาก
ยาสูบ	5	12	6	2.04	ปานกลาง
ข้าวโพด	12	34	4	1.84	ปานกลาง
ถั่วลิสง	24	9	2	1.37	น้อย
ถั่วเหลือง	8	1	-	1.11	น้อย
งา	3	1	-	1.25	น้อย
เนื้อหาในการฝึกอบรม					
1. ความรู้เรื่องพืชไร่และวิธีการปลูก	-	25	57	2.69	มาก
2. ความรู้เรื่องการขยายพันธุ์พืช	2	31	44	2.57	มาก
3. ความรู้เรื่องการจัดการศัตรูพืช	2	13	67	2.79	มาก
4. ความรู้เรื่องการจัดการพืชไร่หลังการเก็บเกี่ยว	1	36	45	2.54	มาก
5 ความรู้เรื่องการค้าและการตลาด	4	21	57	2.65	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

=====

จำนวน N= 82

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
2. ความต้องการฝึกอบรมด้านไม้ผล					
ลำไย	4	8	49	2.74	มาก
มะม่วง	23	26	19	1.76	ปานกลาง
มะขาม	11	19	10	1.97	ปานกลาง
ขนุน	1	5	3	2.22	ปานกลาง
กล้วย	6	5	7	2.05	ปานกลาง
น้อยหน่า	9	4	2	1.53	น้อย
มะละกอ	7	-	2	1.44	น้อย
เนื้อหาในการฝึกอบรม					
1. ความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูก	3	34	45	2.51	มาก
2. ความรู้เรื่องการขายพันธุ์ไม้ผล	5	33	44	2.47	มาก
3. ความรู้เรื่องการป้องกันและการกำจัดศัตรูพืช	1	21	60	2.72	มาก
4. ความรู้เรื่องการจัดการไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยว	2	40	40	2.46	มาก
5. ความรู้เรื่องการค้าและการตลาด	4	27	51	2.57	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N= 82			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	ระดับความต้องการฝึกอบรม				
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
3. ความต้องการฝึกอบรมด้านพืชผัก :					
พริก	4	17	48	2.64	มาก
ถั่วฝักยาว	14	17	5	1.75	ปานกลาง
ผักกาดเขียวปลี	9	3	2	1.07	น้อย
แตงโม	9	17	9	2.00	ปานกลาง
คะน้า	9	7	3	1.68	ปานกลาง
เห็ด	12	3	4	1.58	น้อย
พืชสมุนไพร	3	6	8	2.29	ปานกลาง
อื่นๆ (แตงกวา)	-	-	3	3.00	มาก
เนื้อหาในการฝึกอบรม					
1. ความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูก	1	25	56	2.67	มาก
2. ความรู้เรื่องการป้องกันและ การกำจัดศัตรูพืช	1	19	62	2.74	มาก
3. ความรู้เรื่องการจัดการพืชผัก หลังการเก็บเกี่ยว	2	35	45	2.52	มาก
4. ความรู้เรื่องการค้า และการตลาด	-	26	56	2.68	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสัตว์ (แสดงในตารางที่ 5)

จากการศึกษาพบว่า สัตว์ที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมในระดับมาก คือ ไก่เนื้อและโค โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.00 และ 2.50 ส่วนสัตว์ชนิดอื่นเกษตรกรมีความต้องการในระดับน้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องสัตว์และการเลี้ยงในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.37
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องโรคระบาดและการป้องกันรักษาโรคในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.62
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการจัดการฟาร์มในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.37
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการค้าและการตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.37

ตารางที่ 5 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านสัตว์

รายการ	จำนวน N= 8 ระดับความต้องการฝึกอบรม			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
1. ความต้องการฝึกอบรมเรื่องการเลี้ยงสัตว์					
ไก่ไข่	1	-	-	1.00	น้อย
ไก่เนื้อ	-	-	5	3.00	มาก
เป็ดไข่	-	-	1	1.00	น้อย
เป็ดเนื้อ	-	3	-	2.00	น้อย
สุกร	1	2	1	2.00	น้อย
โค	-	1	1	2.50	มาก
กระบือ	1	-	-	1.00	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

=====

จำนวน N= 8

รายการ	ระดับความต้องการฝึกอบรม			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	น้อย	ปานกลาง	มาก		

เนื้อหาในการฝึกอบรม

1. ความรู้เรื่องสัตว์และการเลี้ยง	-	5	3	2.37	มาก
2. ความรู้เรื่องโรคระบาดและการป้องกันรักษา	-	3	5	2.62	มาก
3. ความรู้เรื่องการจัดการฟาร์ม	-	5	3	2.37	มาก
4. ความรู้เรื่องการค้าและการตลาด	-	5	3	2.37	มาก

ด้านกิจกรรมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (แสดงในตารางที่ 6)

1. การกวนผลไม้

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการกวนผลไม้ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.48 ด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องวิธีการทำและการปรุงรสในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.57 และต้องการรู้เรื่องการจัดการและการตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.43

2. การหมักคองอาหาร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการคองมะม่วงในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75 ที่ต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลาง คือ มะขาม และปลาร้า ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.94 และ 2.06

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการหมักคองและวิธีการปรุงรสในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.62
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการจัดการและการตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.48

3. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการทำไส้กรอก ในระดับมากมากมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.65 ส่วนกุนเชียง มีความต้องการฝึกอบรมในระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 2.06 และเนื้อแดดเดียว มีความต้องการฝึกอบรมในระดับน้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องวิธีการทำและเทคนิคการปรุงรส ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.62
- เกษตรกรต้องการรู้เรื่องการจัดการและการตลาดในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.66

ตารางที่ 6 แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์

รายการ	จำนวน N = 21			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
1. ความต้องการรู้เรื่องการกวนผลไม้	1	9	11	2.48	มาก

เนื้อหาในการฝึกอบรม

1. ความรู้เรื่องวิธีการทำและการปรุงรส	-	9	12	2.57	มาก
2. ความรู้เรื่องการจัดการและการตลาด	2	8	11	2.43	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

=====

จำนวน N = 21

ระดับความต้องการฝึกอบรม

รายการ น้อย ปานกลาง มาก ค่าเฉลี่ย ความหมาย

2. ความต้องการอบรมเรื่องการหมักคองอาหาร

มะม่วง	-	4	12	2.75	มาก
มะขาม	3	11	2	1.94	ปานกลาง
ปลาร้า	6	3	7	2.06	ปานกลาง
ปลาซึ่ม	6	2	-	1.25	ปานกลาง

เนื้อหาในการฝึกอบรม

1. ความรู้เรื่องวิธีการหมักคองและการปรุงรส - 8 13 2.62 มาก

2. ท่านต้องการรู้เรื่องการจัดการและการตลาด - 11 10 2.48 มาก

3. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์

ไส้กรอก 1 4 12 2.65 มาก

กุนเชียง 4 7 5 2.06 ปานกลาง

เนื้อแดดเดียว 9 5 4 1.72 น้อย

เนื้อหาในการฝึกอบรม

1. ความรู้เรื่องวิธีการและการปรุงรส - 4 12 2.62 มาก

2. ความรู้เรื่องการจัดการ-การตลาด - 7 14 2.66 มาก

=====

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความต้องการการจัดฝึกอบรม

จากการศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการจัดฝึกอบรม (แสดงในตารางที่ 7) ได้ดังนี้

1. ระยะเวลาที่เห็นว่าเหมาะสมในการจัดฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าเวลา 3 – 5 วันเหมาะสม ร้อยละ 54.05 ระยะเวลา 5 – 10 วันร้อยละ 20.72 ระยะเวลา 10 –15 วันร้อยละ 19.82 และ 1 เดือนร้อยละ 5.41

2. วันที่เหมาะสมสำหรับจัดฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดอบรมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ร้อยละ 77.48 ในวันจันทร์-ศุกร์ ร้อยละ 19.82 และทุกวันคือจันทร์-อาทิตย์ ร้อยละ 2.70 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ ศีลวัตร ที่กล่าวว่า ประชาชนต้องการเข้าฝึกอบรมในวันเสาร์และอาทิตย์มากที่สุด

3. เดือนที่เหมาะสมและสามารถเข้าอบรมได้

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมในเดือนเมษายน ร้อยละ 31.50 ในเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 18.90 ในเดือนมีนาคม ร้อยละ 14.40 และในเดือนอื่นๆเกษตรกรมีความต้องการให้จัดน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดำรง ชำนาญรบที่กล่าวว่า ประชาชนต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงเดือนเมษายน และงานวิจัยของอำนาจ ศีลวัตร ที่กล่าวว่าประชาชนต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม

4. ช่วงเวลาที่สามารถเข้าฝึกอบรมได้

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้จัดฝึกอบรมในช่วงเวลาเช้า 09.00 – 12.00 น. ร้อยละ 63.06 ตลอดทั้งวัน 09.00 – 16.00 น. ร้อยละ 17.12 ในช่วงเย็น 17.00 – 19.00 มีร้อยละ 16.22 และในช่วงบ่าย 13.00 – 16.00 ร้อยละ 3.60

5. สถานที่ที่ต้องการให้จัดฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมที่วัดในหมู่บ้านมากที่สุด คือร้อยละ 48.65 และโรงเรียนในหมู่บ้าน ร้อยละ 43.24

6. รูปแบบของการจัดฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการบรรยายและปฏิบัติร่วมกัน (2:2) คือ มีร้อยละ 44.14 บรรยาย 1 :ปฏิบัติ3 ร้อยละ 33.33 บรรยาย3 : ปฏิบัติ1 ร้อยละ 16.22 บรรยายอย่างเดียว ร้อยละ 5.40 และปฏิบัติอย่างเดียว มีเพียง ร้อยละ 1.00

7. สื่อที่ควรใช้ประกอบการฝึกอบรม

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการให้ใช้วีดิโอเทปประกอบการฝึกอบรม ร้อยละ 43.24 รูปภาพ และแผ่นพับ ร้อยละ 22.52 สไลด์ ร้อยละ 16.22 และการใช้สื่อผสม ร้อยละ 11.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ลักษณะของวิทยาการที่ต้องการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการวิทยาการที่พูดเก่ง ร้อยละ 30.25 ทำงานเก่ง มีร้อยละ 27.78 เครื่องจักรวิชาการ ร้อยละ 22.22 และตลก มีร้อยละ 19.75

9. ปัญหาที่เคยประสบในการเข้าฝึกอบรม

เกษตรกรผู้ที่เคยเข้าฝึกอบรมส่วนใหญ่มีปัญหาวิทยาการไม่เทคนิคในการจูงใจผู้ฟัง ร้อยละ

21.31 วิทยาการขาดการใช้สื่อในการสอน มีร้อยละ 19.67 ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากเกินไป ร้อยละ 18.85

10. ในรอบปีที่ผ่านมา มีการจัดฝึกอบรมด้านการเกษตรหรือไม่

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ทราบว่า มีการจัดฝึกอบรมในตำบลหรือหมู่บ้านของตน ร้อยละ 65.77 และที่ไม่ทราบว่ามีการจัดฝึกอบรมหรือไม่มีการจัดฝึกอบรม ร้อยละ 34.23

จำนวนครั้งที่จัดฝึกอบรมในรอบปีที่ผ่านมา มีจำนวน 1 – 2 ครั้งมากที่สุด คือ ร้อยละ 73.97 และรองมากคือ 3 – 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.18

เกษตรกรส่วนมากเข้าฝึกอบรม ร้อยละ 81.94 ของจำนวนผู้ที่ทราบว่ามีการฝึกอบรม ไม่เข้าฝึกอบรม ร้อยละ 18.06

เกษตรกรที่เข้าฝึกอบรมให้เหตุผลว่า อยากมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆมากขึ้น ร้อยละ 50.82 และเนื้อหาตรงกับสาขาอาชีพและความต้องการรับรู้ ร้อยละ 49.18

เกษตรกรที่ไม่เข้าฝึกอบรมให้เหตุผลว่า ไม่มีเวลา ร้อยละ 60.00 เนื้อหาในการฝึกอบรมไม่ตรงกับความต้องการ ร้อยละ 20.00 และสถานที่ฝึกอบรมอยู่ไกล ร้อยละ 20.00

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดฝึกอบรมของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (N = 111)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการจัดฝึกอบรม		
3 – 5 วัน	60	54.05
5 - 10 วัน	23	20.72
10 - 15 วัน	22	19.82
อื่นๆ (1เดือน)	6	5.41
2. วันที่เหมาะสมสำหรับจัดฝึกอบรม		
เสาร์ - อาทิตย์	86	77.48
จันทร์ - ศุกร์	22	19.82
อื่นๆ (จันทร์ - อาทิตย์)	3	2.70
3. ช่วงเดือนที่เหมาะสมที่สุดที่จะจัดฝึกอบรม		
มกราคม	11	10.00
กุมภาพันธ์	4	3.60
มีนาคม	16	14.40
เมษายน	35	31.50
พฤษภาคม	21	18.90
มิถุนายน	4	3.60
กรกฎาคม	4	3.60
สิงหาคม	2	1.80
กันยายน	5	4.50
ตุลาคม	5	4.50
พฤศจิกายน	2	1.80
ธันวาคม	2	1.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 111)	ร้อยละ
4. ช่วงเวลาที่สามารถเข้าฝึกอบรมได้		
ตอนเช้า 09.00 - 12.00 น.	70	63.06
ตอนบ่าย 13.00 - 16.00 น.	4	3.60
ตอนเย็น 17.00 - 19.00 น.	18	16.22
ตลอดทั้งวัน 09.00 - 16.00 น.	19	17.12
5. สถานที่ที่ต้องการให้จัดฝึกอบรม		
โรงเรียนในหมู่บ้าน	48	43.24
วัดในหมู่บ้าน	54	48.65
อื่นๆ (ศาลาประชาคมในหมู่บ้าน)	9	8.11
6. รูปแบบการจัดฝึกอบรม		
บรรยายอย่างเดียว	6	5.40
ปฏิบัติอย่างเดียว	1	1.00
บรรยายและปฏิบัติ (1:3)	37	33.33
บรรยายและปฏิบัติ (2:2)	49	44.14
บรรยายและปฏิบัติ (3:1)	18	16.22
7. สื่อที่ควรใช้ประกอบการฝึกอบรม		
รูปภาพ , แผ่นพับ	25	22.52
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	7	6.31
สไลด์	18	16.22
วีดีโอเทป	48	43.24
อื่นๆ (สื่อหลายๆอย่างผสมกัน)	13	11.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 111)	ร้อยละ
8. ลักษณะของวิทยากรที่ต้องการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ N = 162)		
พูดเก่ง	49	30.25
ตลก	32	19.75
เคร่งครัดวิชาการ	36	22.22
ทำงานเก่ง	45	27.78
9. ปัญหาที่เคยประสบในการฝึกอบรม		
ไม่เคยเข้าฝึกอบรม	4	3.28
วิทยากรขาดความรู้ความชำนาญในวิชาที่สอน	9	7.38
วิทยากรขาดเทคนิคและการจูงใจผู้ฟัง	26	21.31
ระยะเวลาในการฝึกอบรมมากเกินไป	23	11.48
ระยะเวลาในการฝึกอบรมน้อยเกินไป	14	18.85
วิทยากรขาดการใช้สื่อการสอน	24	19.67
อื่นๆ - เคร่งครัดวิชาการเกินไป	2	1.64
- ไม่มีปัญหา	20	16.39
10. การจัดฝึกอบรมด้านการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา		
ไม่มี	38	34.23
มี	73	65.77
จำนวน 1 - 2 ครั้ง	54	73.97
3 - 4 ครั้ง	14	19.18
5 - 6 ครั้ง	5	6.85
10.1 การเข้าฝึกอบรม (N = 73)		
เข้า	60	82.19
ไม่เข้า	13	17.81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 111)	ร้อยละ
10.2 สาเหตุที่เข้าฝึกอบรม (N = 61)*		
เนื้อหาตรงกับอาชีพและความต้องการ	30	49.18
อยากมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ๆ	31	50.82
10.3 สาเหตุที่ไม่เข้าฝึกอบรม (N = 15)*		
ไม่มีเวลา	9	60.00
เนื้อหาไม่ตรงตามต้องการ	3	20.00
สถานที่ฝึกอบรมอยู่ไกล	3	20.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

(Summary and Recommendations)

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร เพื่อศึกษาความต้องการด้านการเกษตรของเกษตรกร และเพื่อศึกษาถึงการจัดฝึกอบรมและข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรมที่เกษตรกรต้องการ กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรในตำบลแม่ยางตาล อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 111 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยการหาค่าร้อยละ

สถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี และ รongมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับประถมศึกษา ตอนต้น ส่วนมากสมรสแล้วและพบว่ามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่เป็นแรงงานทางการเกษตร 1 – 2 คนมากที่สุด อาชีพหลักทางการเกษตรของเกษตรกรในตำบลแม่ยางตาล พบว่ามีการทำไร่ – ทำนามากที่สุด รองมากคือ ปลูกผักสวนครัว ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร ซึ่งพบว่าหากเกษตรกรมีอาชีพทำไร่-ทำนา ก็จะทำสวนหรือ ปลูกผักสวนครัวเสริมรายได้ ก็ยังถือว่าอยู่ในภาคการเกษตร ส่วนอาชีพนอกภาคการเกษตรนั้นพบว่า มีอาชีพรับจ้างมากที่สุดและค่าขายรองมา รายได้สุทธิจากการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี และมีรายได้รวมทั้งหมดของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท/ปี การถือครองที่ดินของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรต้องเช่าที่ดินในการทำเกษตรมากที่สุด และต้องกู้ยืมเงิน มาลงทุน แหล่งเงินทุนของเกษตรกรส่วนมากคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองมากคือเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มแม่บ้านและยังมีบางส่วนที่กู้ยืมเงินจากนายทุนมาลงทุน แหล่งความรู้ ในการทำการเกษตรที่เกษตรกรได้รับมากที่สุดคือจากเกษตรตำบล เพื่อนบ้าน ความรู้เดิมจากสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา และจากผู้นำหมู่บ้านรองมาตามลำดับ เมื่อเกษตรกรมีปัญหาในการเกษตรจะปรึกษาเกษตร ตำบลมากที่สุด นอกจากนี้ยังปรึกษาเพื่อนบ้านและผู้นำท้องถิ่น ในด้านของปัญหาที่เกษตรกรประสบ และต้องการแก้ไขคือ ปัญหาขาดเงินทุนและปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร

ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเกษตรกร

ในการศึกษาความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่ ด้านพืช ด้านสัตว์และด้านคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต และพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรม ด้านพืช รองมาคือคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต และมีความต้องการด้านสัตว์น้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านพืช

จากการศึกษาพบว่า พืชไรที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมคือข้าว ข้าวโพดและ ถั่วลิสง ตามลำดับ ซึ่งเกษตรกรส่วนมากมีความต้องการความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูก , การขยายพันธุ์ , การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช , การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และเรื่องการค้าการตลาดของพืชไรในระดับ มาก

ไม้ผลที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมคือ ลำไย มะม่วงและมะขามรองมาตามลำดับ เกษตรกรมีความต้องการความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูก , การขยายพันธุ์พืช , การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช , การจัดการ ไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยว และเรื่องการค้าและการตลาดของไม้ผลในระดับมาก

พืชผักที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมคือ พริก ถั่วฝักยาว แตงโม และเห็ด ตามลำดับ เกษตรกรมีความต้องการความรู้เรื่องวิธีการเพาะปลูก , การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช , การจัดการพืชผักหลังการเก็บเกี่ยว และเรื่องการค้าการตลาดของพืชผักในระดับมาก

2. ด้านสัตว์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องการฝึกอบรมเรื่องการเลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุด เบ็ดเนื้อ ไก่ไข่ สุกร รองมาตามลำดับ เกษตรกรต้องการมีความรู้เรื่องสัตว์ , การจัดการฟาร์มและการเลี้ยงสัตว์ในระดับ ปานกลาง เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องโรคระบาดและการป้องกันโรคสัตว์ และเรื่องการค้าการตลาด ของสัตว์ในระดับมาก

3. ด้านคหกรรมและการแปรรูปผลผลิต

เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการรู้เรื่องการกวนผลไม้ในระดับมาก มีความต้องการความรู้เรื่องวิธีการกวนและการปรุงรส ความรู้เรื่องการจัดการ - การตลาดในระดับมากเช่นกัน

เรื่องการหมักดอง เกษตรกรส่วนมากต้องการฝึกอบรมเรื่องการดองมะม่วงและมะขาม รongมาคือปลาร้าและปลาต้ม มีความต้องการความรู้เรื่องวิธีการหมักดอง - วิธีการปรุงรสในระดับมาก และต้องการรู้เรื่องการจัดการ - การตลาดในระดับปานกลาง

การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการฝึกอบรมการทำไส้กรอกมากที่สุด รองมาคือ กุนเชียงและเนื้อแดดเดียว เกษตรกรมีความต้องการรู้เรื่องวิธีการทำ - เทคนิคในการ ปรุงรส และความรู้ด้านการจัดการ- การตลาดในระดับมาก

การจัดฝึกอบรมและข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรมของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการจัดฝึกอบรมคือ 3 - 5 วัน วันที่เหมาะสมคือวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งเกษตรกรจะสามารถเข้าฝึกอบรมได้ ช่วงเดือนที่เหมาะสมคือเดือนเมษายนและพฤษภาคม ในช่วงเวลาเช้า 09.00 -12.00 น. สถานที่ควรจะเป็นที่ภายในหมู่บ้านเช่น วัดในหมู่บ้าน รongมาคือโรงเรียนในหมู่บ้าน รูปแบบการจัดฝึกอบรมควรจะเป็นการบรรยาย 2 ส่วนร่วมกับการปฏิบัติ 2 ส่วนเท่าๆกัน สื่อที่เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถช่วยประกอบการบรรยายให้เข้าใจได้ดีขึ้นคือวิดีโอเทป รongมาคือรูปภาพและแผ่นพับ ลักษณะของวิทยากรส่วนใหญ่ต้องการคนที่พูดเก่ง ทำงานเก่ง เครื่องครัววิชาการ และตลก ตามลำดับ ปัญหาที่เกษตรกรผู้ที่เคยเข้าฝึกอบรมพบส่วนมากคือ วิทยากรไม่มีเทคนิคในการจูงใจผู้ฟัง ในรอบปีที่ผ่านมาพบว่ามีการจัดฝึกอบรมในแต่ละหมู่บ้านเฉลี่ย 1 - 2 ครั้ง / ปี เกษตรกรส่วนใหญ่จะเข้าฝึกอบรมเพราะอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆมากขึ้น และเกษตรกรที่ไม่เข้าฝึกอบรมเพราะไม่มีเวลาและสถานที่ฝึกอบรมอยู่ไกล

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม พบว่าเกษตรกรส่วนมาก มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น อาจทำให้การยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติค่อนข้างลำบาก ผู้ที่ให้ความรู้หรือไปส่งเสริมควรต้องใช้ความสามารถและความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ และยังคงมีความอดทนในการเผยแพร่ด้วย
2. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมรายได้ จากการศึกษารายได้ของเกษตรกร/ครอบครัว / ปี อยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าน้อย ควรมีการจัดฝึกอบรม ส่งเสริมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร
3. ในการจัดฝึกอบรมควรมีการสอบถามความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร และสถานที่ที่จะจัดฝึกอบรมเพื่อความสะดวกและเพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ที่จะฝึกอบรมอย่างเต็มที่
4. ในด้านของเงินทุนที่เกษตรกรกู้ยืมมานั้น มีบางส่วนที่กู้ยืมจากเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มแม่บ้านหากมีการให้ความรู้ คำแนะนำให้เกษตรกรช่วยเหลือกันเองในทุกๆหมู่บ้าน ก็จะทำให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันที่ดี อาจเกิดกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งและช่วยเหลือตนเองได้
5. เกษตรกรมักจะไม่มีความสะดวกหรือรู้ในการตอบแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรจะทำการศึกษาสัมภาษณ์ร่วมกับการแจกแบบสอบถาม เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการอย่างครบถ้วน หรือข้อมูลอื่นๆนอกจากในแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ระยะเวลาในการทำวิจัยน้อย หากระยะเวลามากกว่านี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและข้อมูลด้านอื่นๆสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของเนื้อหาในการฝึกอบรมมากขึ้นและเรื่องที่จะฝึกอบรมควรมีการกำหนดให้กว้างขึ้นเพราะเกษตรกรจะได้มีตัวเลือกมากขึ้น จะได้ทราบความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2520. คู่มือภาควิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ โครงการ ปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย. (โรเนียว)

กรมอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 2529. ความรู้พื้นฐานการศึกษาเกษตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

กองแผนงานและโครงการพิเศษ, กรมส่งเสริมการเกษตร. 2526. การวิจัยการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย. กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.

โกวิท พวงงาม. 2543. "หลักและกระบวนการดำเนินการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมฉบับกระเป๋". พัฒนาชุมชน. 30 (มกราคม) : 58

_____ . 2540. แผนการปฏิบัติงานหลักสูตรพิเศษปีงบประมาณ 2540. แพร์: วิทยาลัยเกษตรกรรมแพร์.

รุติรงค์ รุ่งรอด. 2528. ความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติงานตามระบบพัฒนาชนบทแห่งชาติของเกษตรตำบลในภาคตะวันตกของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดำรง ชำนาญรบ. 2536. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวีป อภิสสิทธิ์. 2536. เทคนิคการเป็นวิทยากรและนักฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: พับลิคเนสพรินท์.

ทิพวัลย์ สัจจันทร์และชัชรี นฤทุม. 2532. " หลักและวิธีการจัดฝึกอบรม " หลักการส่งเสริมทั่วไป. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เทพ พงษ์พานิช. 2527. หลักการส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะรัฐบริหารการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นภดา อัมพูประภา. 2537. การประเมินความต้องการในการฝึกอบรมของเกษตรกรเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพเกษตรระยะสั้น ในวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

น้อย สิริโชติ. 2524. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสาสน์.

นำชัย ทนุผล. 2529. รายงานการวิจัยการตอบสนองของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญปลุก บุญอาจ. 2536. ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของประชาชนในหมู่บ้านใกล้เคียงกับวิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์การเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญสม วราเอกศิริ. 2529. ส่งเสริมการเกษตร : หลักและวิธีการ. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะรัฐบริหารการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

แผนงานและโครงการพิเศษ, กรมส่งเสริมการเกษตร. 2526. การวิจัยการส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย. กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.

พจน์ บุญเรือง. 2530. เอกสารประกอบการบรรยาย การฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมประมง 10 มีนาคม 2530. สถานีประมงน้ำจืด จังหวัดขอนแก่น:
(อัดสำเนา)

พลากร โคตรจันทร์. 2528. ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พะยอม วงศ์สารศรี. 2532. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิโรจน์ ชีระวงศนันท์. 2542. ความต้องการของเกษตรกรในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น ที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วรรณิดา จักรปิง. 2540. ความต้องการฝึกอบรมในเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมของเกษตรกรตำบลในเขตจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สกุณา ชัยสุ. 2541. ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายดฝนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสาวลักษณ์ สิงห์โกวินท. 2525. แนวทางการพัฒนาบุคคลในองค์การพัฒนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ออฟเซ็ทโปรดักชั่น .

โสภา ชูพิกุลชัย. 2528. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์.

สุรพล จันทราปัดย์. 2523. “หลักและวิธีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ.” น.250. เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรการบริหารงานส่งเสริมและพัฒนาชนบท. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรอำเภอร้องกวาง. 2540. แพร่. (โรเนียว)

อำนาจ ศรีวัตร. 2522. ความสนใจและความต้องการของประชาชนที่มีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นเพื่อใช้ในโครงการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลแม่ยางตาล อำเภอ
ร้องกวาง จังหวัดแพร่

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

คำชี้แจง กรุณาเติมคำตอบในช่องว่างและกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความของแต่ละคำถาม

1. เพศ () 1.ชาย () 2. หญิง
2. อายุ ปี (ถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา
() 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ () 5.มัธยมศึกษาตอนปลาย
() 2. ประถมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า () 6. อนุปริญญา
() 3. ประถมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า () 7. ปริญญาตรี
() 4. มัธยมศึกษาตอนต้น () 8. อื่นๆ (ระบุ).....
4. สถานภาพการสมรส
() 1. โสด () 2. สมรส () 3. อื่น ๆ.....
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมทั้งผู้ตอบ).....คน
6. สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานทางการเกษตร คน
7. อาชีพเกษตรกรที่ทำอยู่
8. อาชีพอื่น (นอกจากอาชีพด้านการเกษตร)
9. รายได้สุทธิจากการทำการเกษตร (รอบปีที่ผ่านมา)บาท / ครอบครั้ว / ปี
10. รายได้รวมทั้งหมดของครอบครั้ว.....บาท / ครอบครั้ว / ปี
11. การถือครองที่ดิน
() 1. เป็นของตนเอง () 2. เช่า
() 3. อื่น ๆ (ระบุ)
12. แหล่งเงินทุนในการเกษตร
() 1. ของตนเอง
() 2. กู้ยืม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสถาบันการเงิน

- () 1. ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร
- () 2. สหกรณ์เพื่อการเกษตร
- () 3. ธนาคารออมสิน
- () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

นอกสถาบันการเงิน

- () 1. นายทุน
- () 2. บริษัท
- () 3. เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มแม่บ้าน
- () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

13. ความรู้ทางด้านการเกษตรท่านได้มาจาก

() 1. เกษตรตำบล	() 5. ผู้นำท้องถิ่น
() 2. เพื่อนบ้าน	() 6. หนังสือพิมพ์
() 3. โทรทัศน์	() 7. วิทยุการเกษตร
() 4. ความรู้เดิมจากสถาบันการศึกษา	() 8. อื่นๆ (ระบุ)

14. เมื่อท่านประสบปัญหาทางการเกษตรท่านปรึกษาใคร

() 1. เกษตรตำบล	() 4. เพื่อนบ้าน
() 2. ผู้นำท้องถิ่น	() 5. โทรทัศน์เกี่ยวกับการเกษตร
() 3. วิทยุการเกษตร	() 6. อื่นๆ (ระบุ)

15. ปัญหาทางการเกษตรที่ประสบและต้องแก้ไข

- () 1. ขาดเงินทุน
- () 2. ปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร
- () 3. โรคและแมลงศัตรูพืช
- () 4. อื่นๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2 ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร

คำชี้แจง ให้ท่านเลือกตอบแบบสอบถามในเรื่องที่ท่านต้องการความรู้ในการฝึกอบรมมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () แต่ละข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือ ตามคำสั่งในแต่ละข้อตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง ท่านต้องการความรู้ในการฝึกอบรมการเกษตรด้านใดมากที่สุด

- () ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องพืชมากที่สุด
 (✓) ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องสัตว์มากที่สุด
 () ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องคหกรรมและการแปรรูปผลผลิตมากที่สุด

เมื่อท่านตอบว่า**ต้องการความรู้เรื่องสัตว์มากที่สุด**ท่านก็**เลือกตอบคำถาม**ในหัวข้อใหญ่**ด้านสัตว์**เพียงเรื่องเดียว ไม่ต้องตอบในด้านพืชหรือคหกรรมและการแปรรูป

❖ ท่านต้องการความรู้ในการฝึกอบรมด้านใดมากที่สุด

- () ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องพืชมากที่สุด
 () ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องสัตว์มากที่สุด
 () ต้องการความรู้ในการฝึกอบรมเรื่องคหกรรมและการแปรรูปผลผลิตมากที่สุด

แล้วมาตอบคำถามตามหัวข้อเรื่องที่ท่านทำเครื่องหมายถูกว่าต้องการความรู้มากที่สุด

() **ด้านพืช**

1. ท่านต้องการความรู้ในเรื่องพืชไร่ชนิดใดบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1 = มากที่สุด , 2 = ปานกลาง , 3 = น้อย)

ข้าว	ข้าวโพด
ยาสูบ	ถั่วเหลือง
ถั่วลิสง	งา
อื่นๆ (ระบุ).....	

1.2 ท่านต้องการความรู้เรื่องพืชไร่และวิธีการปลูกพืชไร่ในระดับใด

- () มาก () ปานกลาง () น้อย

1.3 ท่านต้องการความรู้เรื่องการขยายพันธุ์พืชระดับใด

- () มาก () ปานกลาง () น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ท่านต้องการความรู้ในเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของพืชไร่ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.5 ท่านต้องการความรู้ด้านการจัดการพืชไร่หลังการเก็บเกี่ยวระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.6 ท่านต้องการความรู้เรื่องการค้า การตลาดของพืชไร่ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2. ท่านต้องการความรู้เรื่องไม้ผลชนิดใดบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1= มากที่สุด , 2 = ปานกลาง , 3 = น้อย)

.....ลำไย

.....มะม่วง

.....มะขาม

.....น้อยหน่า

.....ขนุน

.....มะละกอ

.....กล้วย

.....อื่นๆ (ระบุ)

2.1 ท่านต้องการความรู้เรื่องไม้ผลและวิธีการเพาะปลูกไม้ผลระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2.2 ท่านต้องการความรู้ด้านการขยายพันธุ์ไม้ผลระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2.3 ท่านต้องการความรู้เรื่องการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2.4 ท่านต้องการความรู้เรื่องการจัดการไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยวไม้ผลระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2.6 ท่านต้องการความรู้ด้านการตลาดของไม้ผลระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3. ท่านต้องการความรู้เรื่องพืชผัก ชนิดใดบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1= มากที่สุด , 2 = ปานกลาง , 3 = น้อย)

.....พริก

.....แตงโม

.....ถั่วฝักยาว

.....คะน้า

.....ผักกาดเขียวปลี

.....เห็ด

.....พืชสมุนไพร

.....อื่นๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ท่านต้องการความรู้เรื่องพืชผักและวิธีการเพาะปลูกระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3.2 ท่านต้องการความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3.3 ท่านต้องการความรู้ด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผักระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3.4 ท่านต้องการความรู้ด้านการค้า การตลาดของพืชผักระดับใด

() มาก () ปานกลาง () ปานกลาง

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

() ด้านสัตว์

1. ท่านต้องการความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1 = มากที่สุด , 2 = ปานกลาง , 3 = น้อย)

..... ไก่ไข่

..... ไก่เนื้อ

..... เป็ดไข่

..... เป็ดเนื้อ

..... สุกร

..... โค

..... กระบือ

..... อื่นๆ (ระบุ)

1.1 ท่านต้องการความรู้เรื่องสัตว์และวิธีการเลี้ยงสัตว์ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.2 ท่านต้องการความรู้เรื่องโรคระบาดสัตว์และการป้องกันรักษาโรคสัตว์ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.3 ท่านต้องการความรู้เรื่องการจัดการ การเลี้ยงสัตว์ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.4 ท่านต้องการความรู้เรื่องการค้าและการตลาดสัตว์ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

() **ด้านกิจกรรมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์**

1. ท่านต้องการความรู้ในเรื่องการกวนผลไม้ระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.1 ท่านต้องการความรู้ถึงวิธีการกวนและการปรุงรสระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1.2 ท่านต้องการความรู้เรื่องการจัดการและการตลาดอาหารประเภทกวนระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2. ท่านต้องการความรู้เรื่องการทำคองอาหารชนิดใดบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1 = มากที่สุด, 2 = ปานกลาง, 3 = น้อย)

.....มะม่วงมะขาม

.....ปลาร้าปลาสาม

.....อื่นๆ (ระบุ)

2.1 ท่านต้องการความรู้เรื่องวิธีการหมักคองและการปรุงรสระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2.2 ท่านต้องการความรู้เรื่องการจัดการและการตลาดอาหารหมักคองระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3. ท่านต้องการความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์อะไรบ้าง

(ตอบได้ 3 ลำดับ ให้ลำดับที่ 1 = มากที่สุด, 2 = ปานกลาง, 3 = น้อย)

.....ไส้กรอกกุนเชียง

.....เนื้อแดดเดียวอื่นๆ (ระบุ)

3.1 ท่านต้องการความรู้เรื่องวิธี และเทคนิคการปรุงรส การแปรรูปอาหารระดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

3.2 ท่านต้องการความรู้ด้านการจัดการและการตลาดของอาหารแปรรูประดับใด

() มาก () ปานกลาง () น้อย

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการฝึกอบรม และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความแต่ละคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ระยะเวลาที่ท่านเห็นเหมาะสมที่สุดในการฝึกอบรมแต่ละครั้ง

☐ 1. 3 - 5 วัน	☐ 3. 10 - 15 วัน
☐ 2. 5 - 10 วัน	☐ 4. อื่น ๆ
2. วันที่เหมาะสมสำหรับจัดฝึกอบรม

☐ 1. วันเสาร์ - อาทิตย์	
☐ 2. วันจันทร์ - ศุกร์	
☐ 3. อื่นๆ (ระบุ)	
3. ช่วงเดือนใดที่เหมาะสมที่สุดจะเข้ารับการฝึกอบรม

☐ 1. มกราคม	☐ 5. พฤษภาคม	☐ 9. กันยายน
☐ 2. กุมภาพันธ์	☐ 6. มิถุนายน	☐ 10. ตุลาคม
☐ 3. มีนาคม	☐ 7. กรกฎาคม	☐ 11. พฤศจิกายน
☐ 4. เมษายน	☐ 8. สิงหาคม	☐ 12. ธันวาคม
4. ในการเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ท่านคิดว่าวิทยากรควรใช้วิธีใดบ้าง

☐ 1. บรรยายอย่างเดียว	☐ 4. บรรยายและปฏิบัติ (2 : 2)
☐ 2. ปฏิบัติอย่างเดียว	☐ 5. บรรยายและปฏิบัติ (3 : 1)
☐ 3. บรรยายและปฏิบัติ (1 : 3)	
5. ช่วงเวลาที่ท่านสามารถเข้ารับฟังการฝึกอบรม

☐ 1. ตอนเช้า 09.00-12.00 น.	☐ 3. ตอนบ่าย 13.00-16.00 น.
☐ 2. ตอนเย็น 17.00-19.00 น.	☐ 4. ตลอดทั้งวัน 09.00-16.00 น.
6. สถานที่ที่ท่านต้องการให้จัดฝึกอบรม

☐ 1. โรงเรียนในหมู่บ้าน	☐ 2. วัดในหมู่บ้าน
☐ 3. อื่นๆ (ระบุ)	
7. ในการฝึกอบรม ท่านต้องการใช้สื่ออะไรในการประกอบเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจง่าย

☐ 1. รูปภาพ , แผ่นพับ	☐ 2. วีดีโอเทป
☐ 3. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	☐ 4. สไลด์
☐ 5. อื่นๆ (ระบุ)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ลักษณะของวิทยากรที่ท่านต้องการเป็นอย่างไร

- () 1.พูดเก่ง () 2.ตลก
 () 3.เคร่งครัดวิชาการ () 4.ทำงานเก่ง
 () 5. อื่นๆ (ระบุ)

9. ในรอบปีที่ผ่านมา มีการจัดฝึกอบรมด้านการเกษตรหรือไม่

- () 1. มี ครั้ง () 2. ไม่มี

ถ้ามีการฝึกอบรม (ในข้อที่ 9) ท่านได้เข้าฝึกอบรมหรือไม่เพราะเหตุใด

() 1. เข้าฝึกอบรม

เพราะ () 1.1 เนื้อหาตรงกับสาขาอาชีพและความต้องการรับรู้ของท่าน

() 1.2 อยากมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆมากขึ้น

() 1.3 อื่นๆ (ระบุ).....

() 2. ไม่เข้า

เพราะ () 2.1 ไม่มีเวลา

() 2.2 เนื้อหาในการฝึกอบรมไม่ตรงกับความต้องการรับรู้ของท่าน

() 2.3 สถานที่ฝึกอบรมอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง

() 2.4 อื่นๆ (ระบุ).....

10. ถ้าท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมท่านมักจะพบกับปัญหาอะไรบ้าง

- () 1. วิทยากรขาดความรู้ความชำนาญในวิชาที่สอน
 () 2. วิทยากร ไม่มีเทคนิคและวิธีการที่จะจูงใจผู้ฟัง
 () 3. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมากเกินไป
 () 4. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมน้อยเกินไป
 () 5. วิทยากรขาดการใช้สื่อการสอน
 () 6. ไม่ได้เข้าฝึกอบรม
 () 7. อื่นๆ (ระบุ).....